

Dosarul nr. 2ra-79/23
2-20053795-01-2ra-19012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: T. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

14 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Midari împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Anatolie Lichii cu privire la anularea în parte a ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada absenței forțate de la lucru, a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Vitalie Midari și s-a casat parțial hotărârea din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 18 mai 2020, Vitalie Midari a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, prin care a solicitat anularea pct. 2 din ordinul nr. 289-p din 05 martie 2020, restabilirea în funcția de director tehnic al SA „Apă-Canal Chișinău” și încasarea salariului și alte plăți salariale convenite pentru perioada absenței forțate de la lucru, din data concedierii – 28 februarie 2020 și până la data restabilirii la locul de muncă, în mărime de 34 101 de lei, cu titlu de despăgubire pentru perioada absenței forțate de la lucru, în mărime de 50 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul nr. 58-c din 22 iulie 1996 a fost angajat la ÎS „Regia Apă-Canal Chișinău” începând cu 01 august 1996, în funcția de inginer de schimb la Stația de tratare a apei.

A menționat că, în anul 1997, ÎS „Regia Apă-Canal Chișinău” a fost reorganizată în SA „Apă-Canal Chișinău”, iar, pe parcursul activității a avansat treptat în funcție, fiind numit consecutiv în funcție de șef-adjunct al Dispeceratului central, șef al Dispeceratului central, director adjunct al Direcției relații cu clienții, director adjunct tehnic, producție, director tehnic, producție interimar, iar la data de 14 mai 2013, prin ordinul nr. 122a-p semnat de directorul general al societății, a fost numit în funcția de director tehnic, producție al SA „Apă-Canal Chișinău”, cu începere de la 29 aprilie 2013, pe un termen nedeterminat.

A afirmat că, la 04 august 2016, Procuratura Anticorupție a pornit cauza penală nr. 2016978115 împotriva administrației SA „Apă-Canal Chișinău” și la 02 decembrie 2016, în temeiul demersului procurorului în Procuratura Anticorupție despre suspendarea provizorie din funcție, prin ordinul directorului general al SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 258-p, contractul individual de muncă încheiat cu el a fost suspendat, cu începere de la 05 decembrie 2016, conform art. 76 lit. j) din Codul muncii.

A relevat că, urmare a examinării cauzei penale în instanțele judecătorești naționale, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 mai 2018 a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 și art. 191 alin. (5) din Codul penal, pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și în privința sa a fost revocată măsura de constrângere - suspendarea provizorie din funcția de director tehnic, producție al SA „Apă-Canal Chișinău”. Această sentință a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2019 și decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2020.

A notat că, prin cererile consecutive depuse angajatorului la 26 februarie 2020 și 28 februarie 2020, a solicitat executarea actelor judecătorești definitive și anularea ordinului de suspendare provizorie din funcție, cu restabilirea la locul de muncă.

A declarat că, la 06 martie 2020, a fost invitat la locul de muncă, unde i s-a prezentat ordinul nr. 289-p din 05 martie 2020, semnat de directorul general interimar al SA „Apă-Canal Chișinău”, din pct. 2 al căruia rezultă că, încetează contractul individual de muncă din 01 august 1996, încheiat cu el, director tehnic, producție, pe motivul expirării termenului la data de 15 aprilie 2017, începând cu data de 28 februarie 2020.

Ca temei pentru încetarea raporturilor de muncă, angajatorul a indicat prevederile art. 9, art. 10 și art. 266 din Codul muncii, art. 50 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, pct. 12.3 al Statutului Societății și hotărârea Adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Apă-Canal Chișinău” din 28 februarie 2020 (procesul-verbal nr. 48 din 28 februarie 2020).

A considerat că, ordinul nr. 289-p din 05 martie 2020 este ilegal în fond și urmează să fie anulat în parte, cu restabilirea sa la locul de muncă și achitarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

A invocat că, statutul salariaților cu funcții de răspundere în societățile pe acțiuni este reglementat atât prin art. 73 din Legea nr. 1134-XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, cât și prin statutul și regulamentele interioare ale societăților.

În special, art. 73 alin.(1) din Legea enunțată prevede că, persoane cu funcții de răspundere ale societății sunt considerați membrii consiliului societății, organului executiv, comisiei de cenzori, comisiei de lichidare ale societății, precum și alte persoane care exercită atribuții de dispoziție în conducerea societății. Iar drepturile și obligațiile persoanelor cu funcții de răspundere sunt stabilite de prezenta lege, de alte acte legislative, de statutul și regulamentele societății, precum și de acordurile încheiate de aceste persoane cu societatea.

Totodată, conform art. 73 alin. (7) din aceeași Lege, asupra relațiilor dintre persoanele cu funcții de răspundere și societate legislația muncii se extinde în măsura în care nu este în contradicție cu prezenta lege.

Reieșind din aceste norme a notat că rezultă ceea ce nu este reglementat de legea specială în privința angajării și încetării raporturilor de muncă cu persoanele cu funcții de răspundere din societate, se reglementează de către Codul muncii și actele

normative interne ale Societății, dacă ele nu contravin legilor și actelor normative superioare.

A mai invocat că, din datele indicate în carnetul de muncă și copiile ordinelor Societății rezultă că, el a fost angajat în cadrul societății în anul 1996 și a activat neîntrerupt în această societate până la data de 28 februarie 2020, când contractul individual de muncă a fost încetat din inițiativa angajatorului.

Ultima funcție în cadrul societății a fost deținută de el în baza ordinului nr. 122a-p din 14 mai 2013, semnat de directorul general al SA „Apă-Canal Chișinău”, prin care a fost numit în funcția de director tehnic, producție, cu începere de la 29 aprilie 2013, fără modificări în salariu, fiind indicat și temeiul - procesul-verbal nr. 24 din 29 aprilie 2013 al Adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA „Apă-Canal Chișinău”.

A specificat că, în ordinul menționat nu este indicat că, el a fost numit în funcția de director tehnic, producție, pe un termen determinat sau contractul individual de muncă se prelungește pentru un anumit termen. În aceste condiții, pct. 12.3 din Statutul SA „Apă-Canal Chișinău”, la care face trimitere angajatorul pentru încetarea contractului de muncă cu el, se referă la calitatea de membru al Comitetului de conducere și termenul de aflare în această calitate, dar nu la încetarea raporturilor de muncă, așa cum eronat consideră angajatorul.

A remarcat că, contractul individual de muncă, încheiat cu el din momentul angajării în cadrul societății – anul 1996 (perfectat în formă scrisă obligatoriu conform art. 58, după intrarea în vigoare a Codului muncii nr. 154 din 28 martie 2003), nu a fost suplimentat de niciun acord adițional în scris la contractul de bază.

În acest fel, chiar dacă să se presupună că, conform Statutului și Regulamentului organelor executive ale SA „Apă-Canal Chișinău”, termenul de aflare în funcția de director tehnic și membru al Comitetului de conducere este de un an, acest fapt urma să fie indicat obligatoriu în scris, într-un acord suplimentar la contractul individual de muncă existent, însă el nu a semnat un astfel de acord suplimentar și nici nu a avut vreo negociere cu angajatorul în privința acestui fapt.

În sensul celor expuse, trimiterea angajatorului la procesul-verbal al Adunării generale a acționarilor SA „Apă-Canal Chișinău” din 15 aprilie 2016, din care ar rezulta prelungirea contractului individual de muncă cu el pe o perioadă de un an, până la 15 aprilie 2017, este eronată și acest act nu poate fi aplicat pentru încetarea contractului individual de muncă, or, în primul rând, el urma să-și dea acordul pentru modificarea contractului individual de muncă, în sensul stabilirii termenului determinat al acestuia, adică pentru un an, cât va dura calitatea de membru al Comitetului de conducere al Societății.

În caz contrar, adunarea generală a acționarilor nu poate decide în privința directorului tehnic, (care nu este conducătorul unității), dreptul acestuia de a ocupa această funcție.

În al doilea rând, echivalarea termenului de aflare în calitate de membru al Comitetului de conducere al societății, cu termenul contractului individual de muncă, presupune modificarea contractului de muncă existent, iar conform art. 68 din Codul muncii, contractul individual de muncă nu poate fi modificat decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia. La caz, lipsește un astfel de acord și modificarea termenului contractului individual de muncă nu a fost obiectul negocierii dintre reclamant și conducătorul unității sau acționarul majoritar.

A menționat că, încetarea calității de membru al Comitetului de conducere al SA „Apă-Canal Chișinău” nu echivalează cu încetarea raporturilor de muncă și a contractului individual de muncă, încheiat cu el pe un termen nedeterminat. Desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă încheiat pe durată nedeterminată, cu încetarea raporturilor de muncă cu el, adică concedierea sa, în sensul art. 86 din Codul muncii, se admite doar pentru motivele indicate exhaustiv în această normă.

A declarat că, nefiind respectate prevederile art. 55, 68 și 86 din Codul muncii, ordinul nr. 289-p din 05 martie 2020 în partea referitoare la încetarea contractului individual de muncă încheiat cu el în anul 1996, urmează să fie anulat și restabilit la locul de muncă, deoarece a fost eliberat nelegitim din serviciu.

A susținut că, potrivit adevărului cu privire la calculul drepturilor salariale ale sale, eliberată de către angajator la data de 16 aprilie 2020, salariul lunar al său constituie 34 101 lei. Din acest considerent, urmează să se încaseze de la SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul său suma de 34 101 lei, cu titlu de despăgubire pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă și 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin eliberarea nelegitimă din serviciu.

Concedierea subită, fără temei legal, fără vreo preavizare și fără vreo compensație de eliberare pentru cei 24 ani de activitate în cadrul societății, i-au provocat suferințe psihice grave. Cu atât mai mult că, salariul de la locul de muncă este unica sursă de întreținere a sa și a familiei, iar din luna decembrie 2016 și până în prezent, nu a fost admis la muncă, din vina angajatorului, neavând surse de existență. Aceste suferințe trebuie atenuate printr-o compensație bănească echitabilă.

A relatat că, atât la etapa prejudiciară (până la depunerea acțiunii în instanță), cât și la etapa de intentare a acțiunii, a fost asistat și va fi reprezentat de către avocatul Valentin Cristea, în baza contractului de asistență juridică din 28 februarie 2020, căruia i-a achitat pentru serviciile juridice, fapt dovedit prin bonurile de plată eliberate. Aceste cheltuieli trebuie să fie încasate din contul angajatorului în beneficiul său.

Referitor la eventuala lipsă a funcției, în care urmează să fie restabilit, a specificat că, într-adevăr, prin decizia din 05 iulie 2018 a Registraturii departamentului înregistrare și licențiere a unităților de drept a IP Agenția Servicii Publice, în Registrul de stat al persoanei juridice SA „Apă-Canal Chișinău” nr. 1002600015876 din 17 septembrie 1997 s-au operat modificări în Statutul societății, astfel că, în pct. 12.4 al Statutului SA „Apă-Canal Chișinău” cuvintele „director tehnic, producție” s-au substituit cu cuvintele „director tehnic”, adică funcția ocupată anterior de către el a rămas în statele societății, eliminându-se doar sintagma „producție”.

În același context, a mai specificat că, în prezent, la numirea unei anumite persoane în Comitetul de conducere al Societății pentru o perioadă de un an, acelei persoane i se păstrează locul de muncă de bază, astfel că se confirmă alegația sa că, expirarea calității de membru al Comitetului de conducere al Societății nu echivalează cu încetarea contractului individual de muncă și concedierea persoanei.

A solicitat anularea pct. 2 din ordinul nr. 289-p din 05 martie 2020 al Directorului general-interimar al SA „Apă-Canal Chișinău”, restabilirea sa în funcția de director tehnic al SA „Apă-Canal Chișinău” și încasarea de la pârâtă a salariului și alte plăți salariale cuvenite pentru perioada absenței forțate de la lucru, din data concedierii – 28 februarie 2020 și până la data restabilirii la locul de muncă, a sumei de 34 101 lei, cu titlu de despăgubire pentru perioada absenței forțate de la lucru, a sumei de 50 000 lei,

cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată. S-a anulat pct. 2 din ordinul SA Apă-Canal Chișinău nr. 289-p din 05 martie 2020. S-a restabilit Vitalie Midari în funcția de director tehnic al SA „Apă-Canal Chișinău”. S-a încasat din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul lui Vitalie Midari salariul și alte plăți salariale cuvenite pentru absența forțată de la serviciu, pentru perioada cuprinsă între 28 februarie 2020 și până la restabilirea efectivă a lui Vitalie Midari în funcție, calcularea sumelor respective pentru perioada absenței forțate de la muncă urmând a fi efectuată de către angajator. S-a încasat din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul lui Vitalie Midari suma de 34 101 lei, cu titlu de despăgubire pentru perioada de absență forțată de la muncă; suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică (f.d. 188; 194/205, Vol. II).

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, la 30 aprilie 2021, SA „Apă-Canal Chișinău”, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe (f.d. 190, Vol. I).

Tot, la 30 aprilie 2021, SA „Apă-Canal Chișinău”, în temeiul art. 251 din Codul de procedură civilă, a depus cerere cu privire la explicarea modului de executare a hotărârii judecătorești (f.d. 192/193, Vol. I).

Prin încheierea din 31 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea înaintată de reprezentantul pârâtului privind explicarea și suspendarea executării hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vitalie Midari împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind anularea în parte a ordinului, încasarea salariului și altor plăți salariale, despăgubirii pentru perioada de absență forțată de la muncă, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată (f.d. 217/221, Vol. I).

La 16 iulie 2021, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 232/238, Vol. I).

Prin decizia din 08 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”. S-a casat hotărârea din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a trimis cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d. 31; 32/40, Vol. II).

Rejudecând cauza, prima instanță, prin încheierea din 12 mai 2022, a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu directorul tehnic al SA „Apă-Canal Chișinău”, Anatolie Lichii (f.d. 53, Vol. II).

Prin hotărârea din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea depusă de către Vitalie Midari împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Anatolie Lichii cu privire la anularea în parte a ordinului, restabilire la lucru, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada absenței forțate de la lucru, a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 97, 103/114, Vol. II).

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 28 iunie 2022, avocatul Valentin Cristea, acționând în numele și interesele lui Vitalie Midari a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea

acestui, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d. 101, 137/145, Vol. II).

Prin decizia din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Vitalie Midari, s-a casat parțial hotărârea din 13 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, și în partea casată s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a anulat pct. 2 al ordinului nr. 289-p din 05 martie 2020 al Directorului-general-interimar al SA „Apă-Canal Chișinău” prin care s-a încetat contractul individual de muncă din 01 august 1996, Vitalie Midari a fost restabilit în funcția de „director adjunct tehnic, producție”, funcție deținută până la alegerea sa în calitate de „director tehnic producție”, s-a încasat de la SA „Apă-Canal Chișinău”, în beneficiul lui Vitalie Midari salariul și alte plăți salariale cuvenite pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada cuprinsă între 28 februarie 2020 și 13 octombrie 2022, calcularea sumelor respective pentru perioada absenței forțate de la muncă, urmând a fi efectuată de către angajator, a încasat prejudiciul moral în mărime de 30 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime 19 400 lei. În rest, s-a menținut hotărârea din 13 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d. 163, 164/186, vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art. 1, art. 10 alin. (1) lit. a), alin. (2) lit. a) și b), art. 45, art. 89 alin. (2), art. 348, art. 355 alin. (1) din Codul muncii, în coraport cu materialele cauzei a stabilit că, conform ordinului nr. 58-c din 22 iulie 1996, reclamantul a fost angajat la „Regia Apă-Canal” în funcția de inginer de schimb la Stația de tratare a apei (f.d. 22, 23, vol. I).

Începând cu data de 02 aprilie 2001, reclamantul a fost transferat, la cerere, în funcția de șef adjunct al Dispeceratului central al SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt ce se confirmă prin copia carnetului de muncă cu seria AA nr. 0311533 al reclamantului și ordinul nr. 41-p (f.d. 34-37, 29, vol. I).

La 25 aprilie 2006, prin ordinul nr. 71-p, a fost transferat, permanent, la un alt loc de muncă, cu acordul părților, în funcție de director adjunct al Direcției relații cu clienții, cu începere de la 25 aprilie 2006, iar la data de 19 noiembrie 2012, în temeiul ordinului nr. 311-p, la cererea reclamantului, a fost numit temporar în funcția de „director tehnic, producție, adjunct” (f.d. 24, 30, vol. I).

În conformitate cu hotărârea Adunării generale a acționarilor din 29 aprilie 2013, reclamantul a fost ales în calitate de membru al Comitetului de conducere a întreprinderii și numit în funcția de „director tehnic, producție” pentru următoarea perioadă de activitate conform prevederilor Statutului SA „Apă-Canal Chișinău” (f.d. 80, vol. I).

În temeiul procesului-verbal nr. 24 din 29 aprilie 2013 al Adunării generale ordinare anuale a acționarilor SA „Apă-Canal Chișinău”, directorul general a emis ordinul nr. 122-p din 14 mai 2013 privind numirea reclamantului în funcția de director tehnic, producție cu începere de la 29 aprilie 2013 (f.d. 81, vol. I).

În conformitate cu hotărârea Adunării generale a acționarilor din 17 aprilie 2014, reclamantul a fost împuternicit pe un nou termen în calitate de membru al Comitetului de conducere și în funcția de director tehnic, producție, cu prelungirea contractului de muncă existent.

Potrivit hotărârii Adunării generale a acționarilor din 15 aprilie 2016, s-a reconfirmat calitatea de membru al Comitetului de conducere a reclamantului, cu prelungirea contractului de muncă existent la funcția de director tehnic, producție (f.d.

84-86, Vol. I).

La 02 decembrie 2016, în conformitate cu ordinul nr. 258-p, a fost suspendat contractul individual de muncă cu reclamantul în circumstanțe ce nu depind de voința părților, în temeiul demersului procurorului Procuraturii Anticorupție nr. 11340 din 01 decembrie 2016 (f.d. 87, vol. I).

Prin sentința din 11 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost achitat Vitalie Midari, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42, art. 191 alin. (5) din Codul penal, pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, sentință menținută prin decizia din 06 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 25 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție (f.d. 42-47, vol. I).

De asemenea, din materialele dosarului instanța de apel a constatat că, potrivit hotărârii Adunării generale a acționarilor din 09 iunie 2017, au fost aleși alți membri de conducere a întreprinderii, iar, totodată, au fost numiți în funcții noul director tehnic, producție, directorul relații cu clienții și directorul economic (f.d. 88, vol. I).

Conform procesului-verbal nr. 48 din 28 februarie 2020 al Adunării generale a acționarilor SA „Apă-Canal Chișinău”, a fost revocată măsura provizorie de constrângere - suspendarea din funcție a directorului tehnic, producție, Vitalie Midari, a fost constatată încetarea de drept a contractului de muncă între SA „Apă-Canal Chișinău” și Vitalie Midari la data de 15 aprilie 2017 și au fost încetate raporturile de muncă începând cu data de 28 februarie 2020, pe motivul expirării contractului individual de muncă.

Având temei hotărârea Adunării generale a acționarilor din 28 februarie 2020, la data de 05 martie 2020, directorul general interimar a emis ordinul nr. 289-p (f.d.16, vol. I).

Conform pct. 2 din ordinul enunțat, a fost încetat contractul individual de muncă din 01 august 1996, încheiat cu Vitalie Midari, director tehnic, producție, pe motivul expirării termenului la data de 15 aprilie 2017, începând cu data de 28 februarie 2020.

La 18 mai 2020, Vitalie Midari a depus cerere de chemare în judecată, cu concretizările ulterioare împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Anatolie Lichii cu privire la anularea în parte a ordinului, restabilirea la lucru, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada absenței forțate de la lucru, a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-8, Vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 13 iunie 2022, a respins acțiunea depusă de către Vitalie Midari împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Anatolie Lichii cu privire la anularea în parte a ordinului, restabilire la lucru, încasarea salariului și a altor plăți salariale pentru perioada absenței forțate de la lucru, a despăgubirii pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 97, 103-114, Vol. II).

Astfel, cu privire la cerința privind anularea pct. 2 al ordinului nr. 289-p din 05 martie 2020 a Directorului-general-interimar al SA „Apă-Canal Chișinău” prin care s-a încetat contractul individual de muncă din 01 august 1996, încheiat cu Vitalei Midari director tehnic, producție, pe motivul expirării termenului la data de 15 aprilie 2017, începând cu data de 28 februarie 2022, cu restabilirea lui Vitalie Midari la locul de muncă în funcția de „director tehnic” al SA „Apă-Canal Chișinău”, instanța de apel a reținut următoarele.

În corespundere cu prevederile art. 50 alin. (4) lit. c) al Legii nr. 1134 din 02 aprilie 1997 (în redacția în vigoare în momentul producerii faptelor juridice), Adunarea generală a acționarilor, dacă statutul societății nu prevede altfel, de asemenea aprobă: c) regulamentul organului executiv al societății și deciziile privind alegerea organului executiv și numirea conducătorului acestuia sau încetarea înainte de termen a împuternicirilor lui, privind stabilirea cuantumului retribuției muncii lui, remunerației și compensațiilor, privind tragerea lui la răspundere sau eliberarea de răspundere.

Conform pct. 9.1 din Statutul SA „Apă-Canal Chișinău”, organele de conducere ale societății sunt: a) Adunarea generală a acționarilor; b) Consiliul societății; c) organele executive: organul executiv colegial, Comitetul de conducere și organul executiv unipersonal, directorul general; d) Comisia de cenzori (cenzorul).

Conform pct. 9.2 din Statut, Adunarea generală a acționarilor este organul suprem de conducere, care are dreptul să decidă asupra oricăror chestiuni, în limitele stabilite de lege și Statut.

Conform pct. 12.1 lit. a) din Statut, societatea dispune de organe executive de conducere, constituite din organul executiv colegial, Comitetul de conducere, iar conform pct. 12.3 din Statut, membrii Comitetului de conducere sunt aleși de către Adunarea generală a acționarilor, în număr de trei persoane, directori de profiluri de activitate.

Conform pct. 10.6 lit. e) din Statut, Adunarea generală a acționarilor are următoarele atribuții exclusive: aprobă Regulamentul cu privire la activitatea organelor executive ale SA „Apă-Canal Chișinău”, numește conducătorul întreprinderii și membrii organului executiv colegial, hotărăște suspendarea înainte de termen a împuternicirilor acestora.

La fel, în conținutul fișei de post aprobată pentru funcția de director tehnic, producție, la pct. 1.1, se indică că, numirea, transferarea și concedierea din funcție a directorului tehnic, producție se efectuează în baza hotărârii Adunării generale a acționarilor, prin emiterea ordinului directorului general.

Astfel, din prevederile enunțate rezultă că, Adunarea generală a acționarilor este organul, care alege membrii organului executiv colegial, Comitetul de conducere și hotărăște suspendarea înainte de termen a împuternicirilor acestora, precum și numește și concediază din funcție directorul tehnic, producție.

Conform pct. 3.2 lit. e) din Regulamentul organelor executive ale SA „Apă-Canal Chișinău”, directorul general asigură executarea hotărârilor Adunării generale a acționarilor și Consiliului.

Astfel, în contextul celor enunțate mai sus, instanța de apel a constatat că organul executiv unipersonal al Societății este directorul general, iar organul executiv colegial este alcătuit din membrii Comitetului de conducere, în număr de 3 persoane, împuterniciți de Adunarea generală a acționarilor și numai decît pot deține calitatea de membru al Comitetului de conducere doar directorii de profiluri de activitate ai Societății așa ca: directorul tehnic, directorul comercial și directorul economic.

Directorul general îndeplinește și funcția de președinte al Comitetului de conducere și are în subordinea sa directorii profilurilor de activitate ale căror numire, transferare și concediere din funcție se efectuează doar în baza hotărârii Adunării generale a acționarilor.

Astfel, la caz, instanța de apel a menționat că s-a constatat cu certitudine faptul că reclamantul a fost ales în calitate de membru al Comitetului de conducere a

întreprinderii și numit în funcția de „director tehnic, producție” pentru următoarea perioadă de activitate (1 an) conform prevederilor Statutului SA „Apă-Canal Chișinău”, prin hotărârea Adunării generale a acționarilor din 29 aprilie 2013, astfel, pentru perioadele următoare a fost reales de către organul suprem în calitate de membru al Comitetului de conducere, cu prelungirea contractului de muncă în funcția de „director tehnic, producție”.

Or, potrivit pct. 12.3 al Statului SA „Apă-Canal Chișinău”, membrii comitetului de conducere sunt aleși de către Adunarea generală a acționarilor, în număr de trei persoane, directori pe profiluri de activitate, numiți pe termen de un an.

Prin urmare, având în vedere cele menționate instanța de apel a concluzionat că restabilirea lui Vitalie Midari la locul de muncă în funcția de „director tehnic” al SA „Apă-Canal Chișinău”, nu este posibilă, or, termenul deținerii funcției menționate a expirat la data de 15 aprilie 2017, funcție exercitată prin mandat.

La fel, instanța de apel a remarcat că este neîntemeiată alegația apelantului precum că a fost numit în funcția deținută pe termen nedeterminat, că nu a negociat și nu și-a exprimat acordul în sensul stabilirii termenului determinat al ocupării funcției de „director tehnic producție”, precum și la materialele cauzei lipsesc acordurile adiționale la contractul individual de muncă, or, cu certitudine acesta cunoaște că numirea sa în calitate de membru al Comitetului de conducere coincide cu numirea în funcția de „director tehnic, producție”, iar în continuare organul suprem, acționând în conformitate cu prevederile statutare, în ce privește împuternicirea în funcție executivă și termenul acestor împuterniciri, a hotărât în privința prelungirii calității de membru al Comitetului de Conducere a lui Vitalie Midari și prelungirea contractului de muncă existent pe un nou termen a funcției de „director tehnic, producție”, iar, Vitalie Midari, activând în continuare nu a înaintat vreo obiecție în acest sens.

A mai conchis, instanța de apel că, funcția apelantului de „director tehnic, producție” este funcție de conducere, respectiv face parte din aparatul administrativ al Societății, împuternicit pe o perioadă determinată de către organul suprem - Adunarea Generală a acționarilor care are voința și autonomia decizională și care acționează în baza legislației în vigoare și Statutului, și anume, pct. 10.6 lit. e) care indică că Adunarea Generală a acționarilor are ca atribuție exclusivă numirea conducătorului întreprinderii, membrii organului executiv colegial și hotărăște încetarea înainte de termen a împuternicirilor acestora.

Or, potrivit art. 73 alin. (1) din Legea nr. 1134 din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, persoane cu funcții de răspundere ale societății sunt considerați membrii consiliului societății, organului executiv, comisiei de cenzori, comisiei de lichidare ale societății, precum și alte persoane care exercită atribuții de dispoziție în conducerea societății, iar, potrivit alin. (7) al Legii menționate, asupra relațiilor dintre persoanele cu funcții de răspundere și societate legislația muncii se extinde în măsura în care nu este în contradicție cu prezenta lege.

În continuare instanța de apel a reținut faptul că, la 02 decembrie 2016, în circumstanțe ce nu depind de voința lui Vitalie Midari a fost suspendat din funcția de director tehnic producție, termenul pentru care a fost împuternicit a expirat la data de 15 aprilie 2017, respectiv întru organizarea eficientă și continuă a procesului funcțional al Societății, Adunarea Generală a acționarilor la data de 09 iunie 2017, a ales în calitate de membri al Comitetului de conducere și totodată a numit în funcții de directori de profiluri de activitate alte persoane.

În aceste circumstanțe instanța de apel a stabilit că, pretenția apelantului cu privire la restabilirea în funcția menționată este nefondată, or, termenul de angajare pentru funcția respectivă a expirat.

La fel, instanța de apel a apreciat drept greșite afirmațiile apelantului cu privire la faptul că în privința acestuia sunt inaplicabile prevederile Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, deoarece Vitalie Midari nu mai era membru al Comitetului de conducere.

În acest sens, instanța de apel a remarcat faptul că, la 02 decembrie 2016, în conformitate cu ordinul nr. 258-p, a fost suspendat contractul individual de muncă cu reclamantul în circumstanțe ce nu depind de voința părților, în temeiul demersului procurorului Procuraturii Anticorupție nr. 11340 din 01 decembrie 2016, iar, conform procesului-verbal nr. 48 din 28 februarie 2020 al Adunării generale a acționarilor SA „Apă-Canal Chișinău”, a fost revocată măsura provizorie de constrângere - suspendarea din funcție a directorului tehnic, producție, Vitalie Midari, astfel, în privința funcției de director tehnic, producție, sunt aplicabile prevederile legii menționate.

Pe de altă parte, instanța de apel a remarcat că, conform art. 54 alin. (1) din Codul muncii, contractul individual de muncă se încheie, de regulă, pe durată nedeterminată.

Potrivit art. 68 alin. (1) din Codul muncii (în redacția în vigoare în momentul producerii faptelor juridice), contractul individual de muncă nu poate fi modificat decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia.

În corespundere cu prevederile art. 83 alin. (4) din Codul muncii, dacă, la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părți nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe durată nedeterminată.

Așadar, la caz, instanța de apel a reținut că, potrivit înscrierii din carnetul de muncă până la alegerea sa în funcția electivă prin mandat, Vitalie Midari a deținut funcția de „director adjunct tehnic, producție”, în baza contractului individual de muncă din 01 august 1996, încheiat pe o perioadă nedeterminată (f.d. 36, Vol. I).

În continuare, instanța de apel analizând ordinul nr. 289-p din 05 martie 2020 a Directorului general-interimar al SA „Apă-Canal Chișinău” în partea încetării contractului individual de muncă din 01 august 1996, a conchis că acesta este neîntemeiat și pasibil anulării, deoarece circumstanțele constatăte nu pot fi încadrate în prevederile art. 81 din Codul muncii, or, încetarea calității de membru al Comitetului de conducere al SA „Apă-Canal Chișinău” nu echivalează cu încetarea în general a raporturilor de muncă și a contractului individual de muncă, încheiat cu acesta până la alegerea sa în funcția indispensabil legată cu cea de membru a Comitetului de conducere – director tehnic, producere.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că, desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă încheiat pe durată nedeterminată, cu încetarea raporturilor de muncă, în sensul art. 86 din Codul muncii, se admite doar pentru motivele indicate exhaustiv în această normă.

Or, potrivit art. 4 din Convenția cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa patronului, raporturile de muncă ale unui lucrător nu vor înceta decât dacă există un motiv valabil pentru o asemenea încetare legat de capacitatea sau conduita lucrătorului sau bazat pe cerințele operaționale ale întreprinderii, instituției sau

serviciului.

În această ordine de idei, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 5 lit. a), o), art. 6 alin. (1)-(4), art. 9 alin. (1) lit. a), b), f) și m), art. 89 alin (1), (3) din Codul muncii, și pentru a nu îngrădi apelantului libertatea de a munci, a dispus anularea pct. 2 al ordinului nr. 289-p din 05 martie 2020 a Directorului-general-interimar al SA „Apă-Canal Chișinău” prin care s-a încetat contractul individual de muncă din 01 august 1996, cu restabilirea acestuia în funcția de „director adjunct tehnic, producție”, funcție deținută până la alegerea sa în calitate de „director tehnic producție”, or, având în vedere că funcția de „director tehnic producție” este o funcție acordată pentru a accede în organele de conducere a SA „Apă-Canal Chișinău”, ales prin vot, asupra funcției deținute anterior nu se răspândește competența Adunării Generale a Acționarilor, urmare a cărui fapt ordinul directorului general-interimar în partea încetării contractului individual de muncă din 01 august 1996 este nefondat.

Sub alt aspect, instanța de apel a menționat că SA „Apă-Canal Chișinău” la emiterea ordinului nr. 289-p din 05 martie 2020, în partea contestată, a admis derogări de la prevederile legale, în ceea ce ține de încetarea definitivă a raporturilor de muncă cu apelantul, fiind inaplicabile prevederile reținute în ordin în partea încetării contractului individual de muncă din 01 august 1996, or, SA „Apă-Canal Chișinău” nu a prezentat motive plauzibile care ar confirma legalitatea ordinului în totalitate în partea contestată, unicul argument fiind expirarea termenului funcției deținute, argument ce nu poate fi reținut în vederea încetării contractului individual de muncă din 01 august 1996, ci doar a expirării mandatului pentru funcția deținută până la suspendare.

Astfel, în vederea restabilirii în drepturi a reclamantului/apelant Vitalie Midari, instanța de apel a concluzionat faptul că se impune soluția privind anularea ordinului în parte și restabilirea acestuia în funcția de „director adjunct tehnic, producție”, funcție deținută până la alegerea sa în calitate de „director tehnic producție”, or, în caz contrar s-ar admite grave ingerințe în libertatea de a munci a apelantului. Per a contrario, instanța de apel a relevat că, urmează a fi respectată și libertatea SA „Apă-Canal Chișinău” de ași alege în mod deliberativ organele de conducere ale Societății.

Cu privire la cerința privind încasarea de la SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul lui Vitalie Midari salariul și alte plăți salariale convenite pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada cuprinsă între 28 februarie 2020 și 13 octombrie 2022, instanța de apel o considerat-o întemeiată, or, potrivit art. 82 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

În speță, instanța de apel a menționat că, prin restabilirea în funcția deținută anterior funcției electivă, va admite și cerința subsidiară de încasare a salariului lunar pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, calcularea sumelor respective pentru perioada absenței forțate de la muncă urmând a fi efectuată de către angajator.

Tot aici, cu privire la cerința privind încasarea despăgubirii pentru perioada de absență forțată de la muncă în mărime de 34 101 lei, instanța de apel a remarcat faptul că nu poate fi reținută de către instanța, având în vedere că Vitalie Midari nu a fost restabilit în funcția de „director tehnic” al SA „Apă-Canal Chișinău”, iar suma

despăgubirii solicitate nu coincide cu salariu deținut anterior.

Cât privește cerința apelantului cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, instanța de apel analizând prevederile art. 5 lit. k), art. 9 lit. n) și 10 lit. p), art. 90 alin. (2) lit. c), (3), art. 327 alin. (1), art. 329 alin. (1)-(2) din Codul muncii, precum și prevederile art. 2036 alin. (1) și (2), art. 2037 alin. (1) din Codul civil, a considerat-o parțial întemeiată, deoarece din sensul normelor citate, urmează că, întinderea prejudiciului reprezintă vătămarea adusă dreptului subiectiv al persoanei care a suferit pierderea vieții sau sănătății, lezarea unor interese materiale sau morale, ori efectele negative patrimoniale, ca urmare a faptei ilicite săvârșite de altă persoană sau a faptei unor lucruri sau ființe pentru care acesta poartă răspundere în condițiile legii. Prejudiciul patrimonial poate fi cauzat și prin vătămarea drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea fizică sau morală a persoanei fizice.

La, fel, instanța de apel a stabilit că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care presupune că despăgubirea trebuie să reprezinte o justă și integrală despăgubire. Or, în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

A mai conchis instanța de apel că, în speță, Vitalie Midari reclamă comportamentul abuziv al angajatorului și faptul privării sale de dreptul de a munci, de a se bucura de un venit lunar pentru propria întreținere, în circumstanța concedierii sale după decăderea circumstanțelor de suspendare a raporturilor de muncă.

De asemenea, instanța de apel a reținut că apelantul a remarcat asupra concedierii sale, fără temei legal, fără vreo preavizare și fără vreo compensație de eliberare pentru cei 24 ani de activitate în cadrul societății, care i-au provocat suferințe psihice grave. Cu atât mai mult că, salariul de la locul de muncă este unica sursă de întreținere a sa și a familiei, iar din luna decembrie 2016 și până la data examinării cauzei civile în ordine de apel, nu a fost admis la muncă, din vina angajatorului, drept urmare, neavând surse de existență.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că, Vitalie Midari pe bună dreptate își revendică dreptul de a fi despăgubit moral pentru concediere ilegală, ținând cont nu doar de faptul concedierii în sine, ci și de circumstanțele în care au fost încetate raporturile de muncă.

Astfel, luând în considerare caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de apelant (starea de incertitudine cu privire la ziua de mâine, lipsirea de salariu, venit, concedierea promptă), măsura în care apelantul și-a argumentat prejudicierea morală, precum și raportul juridic material litigios în ansamblu, instanța de apel a considerat necesar de a admite cerința reclamantului/apelant și de a încasa din contul intimatului în beneficiul reclamantului cu titlul de prejudiciu moral suma de 30 000 lei.

În circumstanțele descrise nu poate fi pusă la îndoială existența prejudiciului moral, contractul individual de muncă fiind încetat cu Vitalie Midari, acesta a fost lăsat fără salariu, fiind nevoit să se adreseze și în instanța de judecată, fapt ce a cauzat, în mod normal, existența unei stări de frustrare, fapt unanim recunoscut existent pentru raporturile de muncă.

Tot aici, instanța de apel, cu referire la existența unui prejudiciu moral, real cauzat, a ținut să menționeze că, în cazurile când angajatorul încalcă drepturile salariatului, se reține că acesta, practic, este unul prezumat, fapt influențat de caracterul

social pronunțat al relațiilor de muncă.

Drept urmare, instanța de apel a considerat că suma de 30 000 de lei, va constitui o satisfacție echitabilă apelantului pentru prejudiciul moral cauzat, sumă care nu trebuie să fie excesivă în raport cu angajatorul.

Cu privire la cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel analizând prevederile art. 96 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, a reținut că, la determinarea quantumului compensației acordate, pentru a face o apreciere corectă, se va ține cont de: complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză.

Astfel, soluționând cesiunea respectivă, instanța de apel a constatat că, prin ordinul de plată seria PL nr.740318 din 28 februarie 2020 și ordinul de plată seria PL nr.740319 din 18 mai 2020, conform căruia reclamantul a transferat către avocatul Valentin Cristea suma de 3 000 de lei și suma de 7 000 de lei, per total suma de 10 000 de lei pentru beneficierea de serviciile juridice prestate.

Subsecvent, instanța de apel a constatat că la examinarea cauzei în apel și la rejudecarea cauzei, reclamantul/apelant a achitat serviciile juridice în sumă de 4 000 de lei, fapt dovedit prin bonul de plată nr. 079208 din 23 noiembrie 2021, suma de 2 400 de lei, fapt dovedit prin bonul de plată nr. 079211 din 03 iunie 2022 și suma de 3 000 de lei, fapt probat prin bonul de plată nr. 079213 din 06 septembrie 2022.

În această ordine de idei, instanța de apel a considerat necesar admiterea cerinței reclamantului/apelant cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime totală de 19400 de lei, considerând suma respectivă ca fiind justificată, nu contravine practicii CtEDO, nu este nepotrivit de mare în raport de obiectul cauzei, precum și de complexitatea procesului, având în vedere că cauza se află pe rolul instanței încă din data de 20 mai 2020, timp în care reclamantul/apelant a fost asistat de avocat.

În final, instanța de apel a învederat concluzia că prima instanța în parte injust a adoptat soluția cu privire la respingerea acțiunii înaintate, motiv din care cererea de apel înaintată de Vitalie Midari urmează a fi admisă, cu casarea hotărârii instanței de fond în această parte.

La 13 decembrie 2022, SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond (f.d. 192-194, vol. II).

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia instanței de apel este neîntemeiată, pronunțată prin denaturarea conținutului faptelor stabilite în cadrul cercetării judecătorești, prin neluarea în considerație a probelor care le confirmă (aprecierea arbitrară a probelor), în lipsa unei motivări efective a deciziei, adică colegiul nu a răspuns la chestiuni esențiale puse la dispoziția sa, pentru soluționare, fapt ce a afectat echitatea întregului proces civil, precum și pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, din

următoarele considerente (art. 432 alin. (3) lit. f), alin. (4) din Codul de procedură civilă).

Deci, cu privire la încălcarea competenței jurisdicționale de către instanța de apel, recurenta a notat că instanța de apel a dispus admiterea apelului depus de reclamant, a admis parțial cererea de chemare în judecată, a anulat pct. 2 al ordinului nr. 289-p din 05 martie 2020 a Directorului general - interimar al SA „Apă-Canal Chișinău” prin care s-a încetat contractul individual de muncă din 01 august 1996. A dispus restabilirea lui Vitalie Midari în funcția de „director adjunct tehnic, producție”, funcție deținută până la alegerea sa în calitate de „director tehnic producție”.

Însă, la caz, recurenta a relevat că potrivit pretenției reclamantului, înserată în cererea de chemare în judecată, ultimul a solicitat restabilirea în funcția de director tehnic, producție - funcție în care a fost ales și care este una net superioară celei în care a fost restabilit de către instanța de apel - adică de membru al organului executiv colegial al SA „Apă-Canal Chișinău”, față de care sunt aplicabile normele art. 50 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, pct. 12.2 - 12.3 din Statutul societății pe acțiuni, art. 266 din Codul muncii și art. 200 din Codul civil (în vigoare la 01 martie 2019).

Astfel, a susținut că, potrivit art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant, norme prescriptive neglijate de către instanța de apel. Iar, cu privire la celelalte pretenții ale reclamantului (încasarea drepturilor salariale, cheltuieli judiciare etc.), în pofida caracterului subsecvent cu pretențiile primare, urma a le considera nefondate.

Ulterior, la 15 decembrie 2022, SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, a declarat recurs suplimentar la cererea de recurs de recurs depusă împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.197/197 verso, Vol. II).

În motivarea cererii suplimentare recurenta a invocat drept temei suplimentar al recursului prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În context, recurenta a menționat că, instanța de apel, în cazul dispunerii soluției de încasare de la SA „Apă-Canal Chișinău”, în beneficiul lui Vitalie Midari a salariului și altor plăți salariale cuvenite pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada cuprinsă între 28 februarie 2020 și 13 octombrie 2022, nu a aplicat normele juridice prescriptive ale art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, în vigoare la 26 august 2022.

Or, instanța de apel a obligat recurentul la calculul și plata unei despăgubiri într-o mărime excedentă celor prescrise în art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, pentru o perioadă ce depășește 12 luni - adică pentru 31 de luni 14 zile, perioadă cuprinsă între 28 februarie 2020 și 13 octombrie 2022.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 13 octombrie 2022 (f.d. 163, Vol. II).

Totodată, din conținutul scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.8838 (f.d. 137), rezultă că, la 31 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 13 octombrie 2022, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

Astfel, recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, la 13 decembrie 2022, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 19 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre, a expediat în adresa intimatului Vitalie Midari, copia recursului declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 210, Vol. II).

Prin referința depusă la 10 februarie 2023, de către Vitalie Midari a solicitat ca recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca inadmisibil (f.d. 213/218, Vol. II).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, în cererea de recurs depusă inițial, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (3) lit. f) și alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 13 decembrie 2022, iar, prin cererea de recurs suplimentară depusă la data de 15 decembrie 2022, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art. 432 alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, potrivit căruia se considera că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, nu a stabilit condiția de aplicare a legii care nu trebuia să fie aplicată de către instanța de apel, sau aceasta aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

În continuare, cu referire la temeiul de drept prevăzut de art. 432 alin. (3) lit. f) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, potrivit căruia se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, invocat de recurenta în cererea de recurs inițială, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, a conchis că fiind eronate alegațiile recurentei precum că, soluția instanței de apel, a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, din următoarele considerente.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Astfel, de la data intrării în vigoare a Codului administrativ nu constituie autorități publice și prin urmare nu sânt pârâți în procedura contenciosului administrativ persoanele juridice de drept privat (de exemplu furnizorii de energie electrică, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, gaze naturale etc.) care anterior potrivit art. 2 din Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000 se asimilau autorității publice. Cu alte cuvinte, de la data de 01 aprilie 2019 litigiile asimilate celor de contencios administrativ se vor examina și soluționa în procedura în acțiune civilă ca litigii de drept civil, iar în calitate de metode de apărare se vor aplica doar metodele de drept civil.

În conformitate cu art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o

instanță sau de judecătoria în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

Art. 37¹ alin.(1) din Codul de procedură civilă, prevede că, în cazul în care cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții conexe, unele dintre ele fiind de competența instanței judecătorești de drept comun, iar altele de competența unei instanțe specializate, toate pretențiile se vor examina de către instanța de drept comun.

În conformitate cu art. 39 alin. (7) din Codul de procedură civilă, acțiunile ce țin de restabilirea în dreptul la muncă, la pensie, la locuință, de revendicare a bunurilor sau a valorii lor, de reparare a prejudiciului cauzat prin condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, prin aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma impunerii angajamentului scris de a nu părăsi localitatea ori prin aplicarea ilegală a sancțiunii administrative a arestului pot fi intentate și în oricare dintre sediile instanței de la domiciliul reclamantului.

Din materialele cauzei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, adresa de domiciliu a lui Vitalie Midari este mun. Chișinău, bd. XXXXX, ap. XX(f.d. 48, Vol. I), iar, adresa juridică a SA „Apă - Canal Chișinău, este mun. Chișinău, str. Albișoara, nr. 38 (f.d. 157, 192/194), la caz, în raza de activitate a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanțele de judecată ierarhic inferioare, și-au îndeplinit în mod corespunzător atribuțiile atribuite de Capitolul IV Titlul 1 din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, nu rezultă că, instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*cauza Golder împotriva Regatului Unit*, p.38, *cauza Stanev*

împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85*). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45*).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991*).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Sergiu Jumbei, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi